

Nekrolog – prof. MUDr. Karel Koudela, CSc.

24. 11. 1945 v Plzni – 30. 3. 2020 v Plzni

V úterý 31. března jsem volal Karlu Koudelovi, telefon nikdo nezvedal. Za chvíli mi zavolala zpět jeho žena, paní doktorka Koudelová a sdělila mi smutnou zprávu, že Karel zemřel předchozího dne v nemocničním zařízení ve věku nedožitých 75 let.

S panem profesorem Koudelou jsem se seznámil v počátcích mého působení na Bulovce. S plzeňskou klinikou jsme měli tradičně dobré vztahy, pan profesor Pavlanský zval pravidelně pana profesora Polívku k atestacím, které měly neformální, přátelský průběh. Jednou přijel se svým mladým asistentem, který měl ještě před druhou atestací a budoval si tehdy jediným možným postupem kariéru zdravotnickou i školskou, publikoval, habilitoval a posléze obhájil profesuru. Od 1. ledna 1996 se stal přednostou Ortopedické kliniky 1. LF UK a FN Plzeň. Na plzeňské klinice se vždy pěstovala traumatologie a nový přednosta usiloval o změnu názvu pracoviště tak, aby traumatologie byla již z názvu patrná, což se mu i podařilo. Od 18. dubna 2000 byl název pracoviště změněn na Klinikou ortopedie a traumatologie pohybového ústrojí (KOTPÚ).

Profesor Koudela byl hloubavý typ, který se úporně zabral do problému a nepolevil, dokud nebyl úspěšně vyřešen. Pamatuji si na dobu, kdy v osmdesátých letech shromáždil s velkou pílí dostupné informace o radiální epikondylitidě a myslím, že neměl v této oblasti konkurenta. Do našeho písemnictví uvedl „Mittelfinger Strecktest“ a vysvětloval atestantům anatomické předpoklady tohoto citlivého testu, kdy izolovaným tlakem nataženého prostředníku proti odporu se vyvolá bolest na radiálním epikondyly. Byl vždy spokojen, když atestant věděl o úponové bolesti *m. extensor carpi radialis brevis*, který se upíná na bazi III. metakarpu. Bylo to nakonec i téma jeho kandidatury a v roce 1992 obhájil habilitační práci s názvem „Příspěvek k etiopatogenezi, diferenciální diagnostice a operační léčbě tzv. tenisového lokte.“ Profesor Koudela byl systematick, postupně zvládal do hloubky jednotlivé problémové okruhy, známé jsou jeho studie rtg vyšetření u aloplastiky kolenního kloubu. Na toto téma úspěšně vyřešil grant IGA ministerstva zdravotnictví s názvem „Metodika optimálního nastavení rotace femorální komponenty TEP kolenního kloubu bez náhrady česky a její vliv na redukci patelárních komplikací“. Velmi opatrně doporučoval individuálně zhotovené šablony k přesné implantaci endoprotézy kolena. Své zkušenosti s aloplastikou kolenního kloubu a poznatky z výzkumu zužitkoval ve spoluautorství se synem MUDr. Karlem Koudelou a manželkou MUDr. Janou Koudelovou v monografii „Primoimplantace totální náhrady kolenního kloubu“ z roku 2016.

Podporoval vždy nové moderní diagnostické a operační techniky. Dbal na rozvoj artroskopické operativy, a to vedle klasických postupů u kolenního a ramenního kloubu i v oblasti kloubu kyčelního. Podařilo se mu posunout jeho pracoviště na přední místa jak v na domácí scéně, tak i na srovnatelnou úroveň s pracovišti zahraničními. Velmi důrazně podporoval rozvoj spondylochirurgie, a to jak v oblasti traumatologické, tak v operacích degenerativních postižení.

Významná byla i jeho činnost pedagogická. Pravidelně přednášel studentům magisterského studia všeobecného lékařství, dbal na publikační aktivitu svých kolegů a na jejich vědecký rozvoj, řada z nich ukončila úspěšně doktorská („doktorandská“) studia, ukončená titulem Ph.D. Tři jeho lékaři za jeho působení úspěšně habilitovali. Významně podporoval mezinárodní spolupráci jeho kliniky, společný projekt vytvořil s profesorem Nerlichem a jeho Univerzitní klinikou v Regensburgu – jedním z výsledků této spolupráce jsou společné „česko-bavorské dny“. Je autorem nebo spoluautorem významných učebních textů z ortopedické traumatologie, ortopedie i propedeutiky. Napsal řadu hesel do Lékařského repetitoria, z knižních publikací musím zmínit monografii „Tenisový loket“. Velmi cenný je i jeho podíl na knize „Revizní operace kolenního kloubu“ spolu s profesory Vavříkem, Landorem a Galem.

Milý Karle, zavzpomínat musím i na nezapomenutelné zážitky z Plzeňského pivovaru, na jedinečnou chuť nefiltrovaného a nepasterizovaného Prazdroje v pivovarských sklepích. Jsem rád, že jsem s Tebou mohl prožít příjemné chvíle v Plzni v rámci svého působení na zdejší lékařské fakultě. Z Tvého odchodu jsem smutný, i když vím, že se Ti ulevilo, poslední dva roky pro Tebe byly velmi těžké. Můžeš být hrdý na svého syna, který pokračuje ve Tvých šlépějích, vděčný za Tebe musím být i Tvé manželce, která Tě podporovala i po stránce vědecké a poskytla Ti klidné rodinné zázemí. Byl jsi dlouhá léta platným členem výboru ortopedické společnosti. Marně jsem Tě přemlouval ke kandidatuře na předsedu, byl jsi vždy rozumný, nechtěl jsi do podle Tebe „velkých funkcí“. Pravidelně jsi byl členem atestační komise, ve které jsi měl odborný respekt a působil jsi vždy uklidňujícím dojmem.

Milý Karle, děkuji Ti za vše, co jsi vykonal jak pro obor ortopedie a traumatologie, tak i pro Tvoji fakultu. Budeš jak mně, tak i celé naší odborné společnosti chybět. Čest Tvoji památce!

Pavel Dungal